

Đây là một mặt mắt lớn của ngành ngoại giao Hoa Kỳ

Nhà ngoại giao kỳ cựu của Hoa Kỳ Richard Holbrooke, từng làm việc tại Việt Nam thì chỉ n tranh và lập đßc nháu thành quß công tác ở Serbia, Croatia, Bosnia, Pakistan, Afghanistan, và qua đßi hôm Thứ Hai, 13 tháng 12, 2010, thì 69 tußi.

Độc Sĩ Richard Holbrooke trong một cuộc họp báo tại thủ đô Kabul, Afghanistan, tháng trßc.
(Hình: Shah Maria/AFP/Getty Images)

□

Ông đßt ngßt bßngßt xßu sáng Thứ Sáu trong lúc ngßi họp với Ngoại Trßng Hillary Clinton và đßc đßa vào bßnh vißn Đßi Hßc George Washington cấp cứu.

Sau cuộc gißi phßu kéo dài 21 giß đß nßi một đßng mßch chß bßngßv, ông không hßi phßc cho đßn khi trở n hßn hai ngày sau.

Quá trình làm việc hơn 40 năm trong công tác ngoại giao của Holbrooke xác định những đóng góp vai trò và giá trị của ông là lãnh vực ưu việt tập này.

Là cố vấn ngoại giao cho 4 đời tổng thống Đảng Dân Chủ - Lyndon Johnson, Jimmy Carter, Bill Clinton, Barack Obama - ông đã đóng góp cho chiến lược an ninh quốc gia của Hoa Kỳ trong 40 năm với ba cuộc chiến tranh.

Rất nhiều thời gian ở trên máy bay xuyên lục địa và đi đến nơi đi tới các nơi trên thế giới trong số những chuyến đi thực địa, cá nhân Độc Sĩ Holbrooke có những chuyến đi đáng kể tới Washington, New York và thủ đô nhiều quốc gia.

Tổng thống Obama ca ngợi ông là “một cây cột trụ của ngoại giao Hoa Kỳ” đã có công lao “làm cho nước Mỹ hùng mạnh, an ninh và thịnh vượng hơn bằng những nỗ lực phi thường không mệt mỏi, lòng ái quốc và ý nguyện xây dựng hòa bình.”

Ngoại trưởng Hillary Clinton trong một bài tuyên cáo nói rằng: “Hoa Kỳ mất đi một trong những con người vĩ đại nhất thành và quy tụ tâm đóng góp cao nhất cho đất nước.”

Cái chết bất ngờ của Độc Sĩ Holbrooke có thể tác động sâu xa đến những nỗ lực của Hoa Kỳ trong việc tiến hành chiến lược chiến tranh ở Afghanistan mà kết quả không chỉ một quân sự nhưng còn trong số những phát triển và sáng kiến ngoại giao với chính quyền Kabul cũng như với những láng giềng Pakistan.

Richard Charles Albert Holbrooke sinh ngày 24 tháng 4, 1941, ở New York City, con một bác sĩ dân Đốc-Do Thái, chết năm ông 16 tuổi và ông được đưa vào sống trong gia đình một người bạn họ của con trai của vị ngoại trưởng đương lai Dean Rusk. Ông theo học trường Brown University và làm biên tập viên cho tờ Brown Daily Herald trước khi tốt nghiệp môn Sử học. Khi tờ New York Times thuê ông vào làm việc, Holbrooke chuyển sang ngành ngoại giao.

Năm 1963 Richard Holbrooke được phái tới Việt Nam và làm viên chức cố vấn Hoa Kỳ Phát Triển Quốc Tế (USAID) tại một thị trấn nhỏ sông Cửu Long.

Báng kinh nghiäm vä công viäc binh đänh tái thiät và thành tích công tác, ông gây nên sä chú ý khi mäi 23 tuäi và đä cä đäa vä Sài Gòn làm phä tá cho Đä Sĩ Maxwell Taylor räi Henry Cabot Lodge. Năm 1966 ông vä làm chuyên viên trong Ban Tham Mäu tòa Bäch äc thäi Táng Tháng Lyndon B. Johnson vào lúc cuäc chiän tranh Viät Nam đang lên cao đäm.

Thä Träng Ngoäi Giao Hoa Kä Richard Holbrooke (mang käng) trong cuäc häp väi Thä Träng Ngoäi Giao Viät Nam Phan Hän (đäi đän) ngày 19 tháng 12 năm 1977 äi Sài Gòn, thäo luän vän đä bình thäng hóa quan hä giäa hai näc. (Hình: Michel Clement/AFP/Getty Images)

Trong mät häi nghiä vä Đông Nam Á täi bä Ngoäi Giao năm đó, ông đã nói lên nhän đänh vä sä leo thang chiän tranh cäa quân läc Hoa Kä mà ông tin là không sáng suät: “Quäc gia chúng ta đäa đän chiän träng nhäng ngäi lính không xác đänh đäc rä tä mäc tiêu và sä mäng phäi hoàn thành, cũng nhä phán đoán sai läm sä thäch đä. Và räi chúng ta không thä rút ra đäc näa.”

Holbrooke mau chóng näi tiäng väi biät danh “Chiäc Xe äi Đät” (the bulldozer) väi nhäng phức trình đäng thäng thäng không vän.

Năm 1967 ông soạn thảo cho Thủ Tướng Ngoại Giao Nicholas Katzenbach một bản phúc trình dài 17 trang nói rằng Bộ Ngoại Giao đang thực hiện cuộc chiến tâm lý trong đời sống quân chúng Mỹ.

Phúc trình viết: “Hà Nội dùng thời gian theo lối nghi ngờ Nga dùng lãnh thổ chinh Napoleon tiến quân đến Moscow, luôn luôn rút lui, để thua hết trận này thì trận khác, để rồi cuối cùng họ nên nhượng hoàn toàn nhưng mà để quân không còn thời nào họ thắng nữa.” Theo ông: “Về Napoleon thì đó là con đường tiến về quá xa và mùa Đông khắc nghiệt.”

Còn về Hà Nội thì họ hy vọng rằng tâm lý bất mãn, một kiên nhẫn và thời gian gia tăng để về một cuộc chiến tranh thực sự không có chiến tuyến và không có đời sống thành công.”

Sau đó Holbrooke được đưa vào làm một thành viên cố vấn trong phái đoàn hòa đàm Paris và ông cũng có đóng góp một phần trong cuốn “Hồ sơ mật của Bộ Quốc Phòng Hoa Kỳ” (The Pentagon Papers).

Năm 1970 ông chuyển sang công việc nghiên cứu tại Trường Woodrow Wilson, Đại học Princeton, rồi đi làm trưởng đoàn Hòa Bình (Peace Corps) ở Morocco. Những trong thời gian này ông, những bài học đã thành bại về chiến tranh vẫn còn tồn tại và ông nói: “Rồi về Việt Nam không có nghĩa là đã ra khỏi một thế kỷ cũ.”

Từ 1972 ông là trưởng ký cho Foreign Policy, tạp chí mà ông đã góp phần sáng lập. Sau đó Holbrooke là cố vấn ban tranh của Jimmy Carter và từ 1975 ông đã trở thành trưởng Ngoại Giao Hoa Kỳ. Ông rồi chính quyền đầu nhiệm kỳ Tổng Thống Ronald Reagan vẫn tiếp tục hăng làm công tác tiến về chiến lược.

Khi Tổng Thống Bill Clinton được chọn, ông trở lại với hy vọng được giao một chức vụ quan trọng ở tòa Bạch Ốc hay Bộ Ngoại Giao nhưng chức vụ của ông làm Đại sứ Hoa Kỳ tại Đức. Năm sau Holbrooke trở về Washington làm trưởng Ngoại Giao được trách Âu Châu. Chính thời kỳ này ông đã trung gian hòa giải cho các nước vùng Balkan, và “Chiến xe đạp Đức” Holbrooke thúc ép Serbia, Croatia, Bosnia đi tới thỏa hiệp hòa bình ký kết tại Dayton, Ohio.

Năm 1996, Holbrooke rồi chính quyền nhưng tại 1999 Tổng Thống Bill Clinton bổ nhiệm ông

làm diễn viên Hoa Kỳ tại Liên Hiệp Quốc.

Là một người trung thành với đảng Dân Chủ, Holbrooke không tham gia chính quyền Thành George W. Bush ngay khi bà Hillary Clinton đắc cử thành phố New York, ông làm công viên cao cấp và ngoại giao cho bà.

Holbrooke ở trong ban vận động tranh cử của bà Clinton ngay khi bà thua qua giai đoạn bầu cử sơ bộ ông chuyển sang ủng hộ Barack Obama. Thành phố không chọn ông làm ngoại trưởng và Holbrooke trở lại hoạt động trung thành với bà Hillary Clinton.

Hiện đây Thành phố Obama chọn Holbrooke làm diễn viên tại Afghanistan và Pakistan, ông trở thành nhân vật quan trọng bậc nhất trong chiến lược giết chết khủng bố vùng này.

Mục tiêu vận động kinh nghiệm làm việc cho USAID ở Việt Nam và nhiệm vụ đi tìm kiếm vận động viên tình nguyện Afghanistan, Richard Holbrooke khẳng định là hai cuộc chiến khác nhau và phương pháp giết chết khủng bố không giống nhau.

Trong một bài phỏng vấn đăng trên nhật báo Der Spiegel ở Đức, ông tuyên bố: “Chúng tôi không đến Afghanistan để xây dựng một nền dân chủ hoàn hảo.”

Độc sĩ tại kinh nghiệm Việt Nam, ông nói: “Tôi còn nhớ khi tham gia vào chiến tranh Việt Nam. Tôi chứng kiến người ta phải đi tìm kiếm vận động viên tình nguyện quy mô lớn, học kinh nghiệm từ công nhân vận động trong những giai đoạn khó khăn và tôi cũng phân tích để tìm ra những hành động.”

Ông không phải là vị tướng quân sự ở Afghanistan mà Thành phố Stanley McChrystal đã nhận mệnh lệnh, “nhiệm vụ không có sự xói mòn tình nguyện phải giữ vững thành phố sân trường tòa diễn viên như ở Saigon.” Ngay ông bác bỏ ý kiến cho là Hoa Kỳ sẽ như Liên Xô không thành công ở Afghanistan vì mục tiêu của hai nước khác nhau.

Độc Sĩ Holbrooke lập luận: “Chúng tôi đến Afghanistan không phải để chiến đấu và đi u

Độc Sĩ Holbrooke trả lời

Tác Giả: Hà Táng Cát/ Táng háp
Thứ Tư: 15 Tháng 12 Năm 2010 12:20

hành nác này. Chúng tôi muốn giúp người Afghanistan xây dựng khả năng của họ để thay thế sự mất an ninh của quân đội quốc tế trong một khoảng thời gian chuyển tiếp. Tôi không thể đưa ra thời gian vì tính cách bí mật của chiến lược.

Cuộc chiến Afghanistan là rất khó khăn nhưng cần thiết vì đã có vụ khủng bố 9/11. Đó là khác biệt căn bản giữa chiến tranh Việt Nam và chiến tranh Afghanistan.”

Theo lời thân nhân trong gia đình ông, trước khi được đánh thuế qua cuộc gọi dài 21 tiếng đồng hồ, lời của ông cùng Richard Holbrooke nói với viên bác sĩ dân Pakistan: “Các ông phải chờ đợi cuộc chiến này ở Afghanistan.” (HC)